

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від 24 грудня 2025 р. № 1502-р
Київ

Про затвердження Державної цільової екологічної програми технічної модернізації підприємств водовідведення та очищення стічних вод, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2034 року

1. Затвердити Державну цільову екологічну програму технічної модернізації підприємств водовідведення та очищення стічних вод, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2034 року (далі - Програма), що додається.

2. Установити, що:

підготовка та реалізація публічних інвестиційних проектів і виконання програм публічних інвестицій у межах виконання Програми здійснюється відповідно до вимог [Бюджетного кодексу України](#);

відбір підприємств для участі у Програмі здійснюється на конкурсній основі із урахуванням планів управління річковими басейнами. Порядок проведення конкурсу затверджується наказом Міністерства розвитку громад та територій;

управління Програмою здійснюється через групи управління програмою, сформовані Міністерством розвитку громад та територій на центральному та регіональному рівні;

оцінка ефективності виконання Програми проводиться на постійній основі за методикою, затвердженою наказом Міністерства розвитку громад та територій.

3. Міністерству розвитку громад та територій забезпечити складення Бюджетної декларації та бюджетного запиту щодо фінансування Програми за рахунок коштів Державного бюджету України на відповідний рік починаючи із другого бюджетного періоду після припинення або скасування воєнного стану в Україні.

4. Обласним і Київській міській державним адміністраціям (військовим адміністраціям) щороку до 1 лютого подавати Міністерству розвитку громад та територій інформацію про стан виконання Програми для її узагальнення та подання до 1 березня

Кабінетові Міністрів України і Міністерству економіки, довкілля та сільського господарства.

Прем'єр-міністр України

Ю. СВИРИДЕНКО

Інд. 37

ЗАТВЕРДЖЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів України
від 24 грудня 2025 р. № 1502-р

ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА ЕКОЛОГІЧНА ПРОГРАМА **технічної модернізації підприємств водовідведення та** **очищення стічних вод, що перебувають у державній або** **комунальній власності, на період до 2034 року**

Мета Програми

Метою Програми є забезпечення покращення показників якості води водних об'єктів шляхом зменшення обсягів скидання неочищених стічних вод, а також захист навколишнього природного середовища від негативного впливу стічних вод шляхом технічної модернізації підприємств, створення економічно привабливих умов для реалізації інвестиційних проектів у сфері водовідведення, а також підвищення рівня доступу населення до послуг з централізованого водовідведення.

Шляхи і способи розв'язання проблеми

За даними Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання та водовідведення в Україні за 2023 рік, менше половини населення має доступ до систем централізованого водовідведення, лише половина стічних вод проходить повний цикл біологічного очищення, третина стічних вод скидається у водні об'єкти без очищення. Масштаби накопичення осадів стічних вод, що утворюються на очисних спорудах населених пунктів, набули загрозливого стану. У необробленому вигляді осади стічних вод протягом 10 років зливаються на переобтяжені мулові майданчики, відвали, кар'єри. Орієнтовна площа мулонакопичувачів на території України становить більше 1,5 тис. гектарів, кількість накопиченого осаду перевищує 15 млн. тонн.

Значна частина споруд систем централізованого водовідведення відпрацювала нормативний строк і потребує оновлення. На сьогодні 30 відсотків мереж централізованого водовідведення із закінченим строком експлуатації, оскільки вони експлуатуються більше ніж 50 років; 40 відсотків мереж централізованого водовідведення є фізично зношеними, потребують повної заміни та мають високий показник аварійності; 49 відсотків насосних станцій і 55 відсотків очисних споруд потребують реконструкції, удосконалення технологічного процесу або невідкладної заміни обладнання.

Збиткова діяльність підприємств централізованого та/або нецентралізованого водовідведення (далі - підприємства) зумовлює відсутність у них обігових коштів та унеможливорює відновлення основних засобів виробництва. Протягом останніх 30 років майже повністю припинилося будівництво і введення в експлуатацію нових об'єктів централізованого водовідведення. При цьому реконструкція та модернізація наявних споруд і мереж централізованого водовідведення здійснюється повільними темпами.

Низький рівень доступу населення до систем централізованого водовідведення, незадовільний технічний стан наявних систем очищення стічних вод призводить до зростання негативного антропогенного впливу на довкілля та потребує застосування комплексного програмного підходу на державному рівні.

Забруднення поверхневих вод органічними, біогенними та небезпечними речовинами залишається однією із ключових водно-екологічних проблем. Значні обсяги стічних вод, що скидаються у водні об'єкти, містять підвищену концентрацію забруднюючих речовин, зокрема сполук азоту, фосфору, нафтопродуктів, важких металів та інших токсичних компонентів. Найвищий рівень забруднення зазвичай фіксується в місцях скиду зворотних вод із населених пунктів і промислових об'єктів.

Основна частина антропогенного навантаження на водні ресурси припадає на підприємства сфери водопостачання, водовідведення та поводження з відходами, які здійснюють значну частку скидів стічних вод, зокрема забруднених. Такий стан свідчить про нагальну потребу у впровадженні сучасних технологій очищення, підвищенні ефективності функціонування очисних споруд та посиленні контролю за якістю води.

Водночас можливі три варіанти розв'язання зазначених проблем.

Перший варіант (базовий) передбачає здійснення технічної модернізації систем централізованого водовідведення та очищення стічних вод за рахунок коштів підприємств, що потребує залучення значного обсягу капітальних витрат, необхідних для оптимізації та переоснащення відповідної інфраструктури, і спричинить підвищення собівартості послуг з централізованого водовідведення у 10-20 разів. Збільшення розміру тарифу для забезпечення компенсації таких додаткових витрат підприємствам призведе до збільшення обсягу витрат із державного бюджету з метою надання субсидій населенню для відшкодування витрат на оплату комунальних послуг з централізованого водовідведення, а також збільшення обсягу заборгованості споживачів з оплати цих послуг.

Другий варіант (традиційний) передбачає пряме бюджетне фінансування заходів із технічної модернізації підприємств із бюджетів усіх рівнів. Внаслідок обмеженості фінансових ресурсів у державному та місцевих бюджетах є значний ризик недофінансування запланованих заходів, що призведе до несистемного розв'язання проблем, незадовільного технічного стану підприємств.

Третій варіант (оптимальний) передбачає комплексне застосування механізмів стимулювання розвитку сфери водовідведення в поєднанні із фінансуванням технічної модернізації підприємств, що перебувають у державній або комунальній власності, за рахунок інвестиційних програм підприємств, грантів, коштів іноземних фінансових установ, міжнародних фінансових організацій, програм технічної підтримки, державного та місцевого бюджетів, коштів, отриманих для фінансування проектів на умовах державно-приватного партнерства.

Реалізація зазначеного варіанта передбачає застосування комплексу економічних та організаційних заходів щодо стимулювання підприємств до здійснення капітальних витрат на переоснащення об'єктів систем водовідведення та очищення стічних вод, впровадження сучасних технологій очищення стічних вод, розвиток та оновлення об'єктів водовідведення, впровадження ДСТУ ISO 14001:2015 "Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосування", цифрових систем моніторингу, енергоощадних рішень,

повторного використання ресурсів, отриманих у процесі очищення стічних вод. Такий підхід базується на державних гарантіях цінової доступності і враховує рівень платоспроможності отримувачів послуг з централізованого водовідведення.

Цей варіант також забезпечить стабільне фінансування пріоритетних завдань технічної модернізації підприємств, оптимізує бюджетні витрати, стимулюватиме розвиток суміжних галузей економіки. Впровадження цих заходів забезпечить передбачуваність результатів виконання виробничих програм технічної модернізації систем водовідведення та очищення стічних вод, знизивши до мінімуму політичні ризики.

Відомості про державного замовника і керівника Програми, прогнозні обсяги та джерела фінансування наведено в [додатку 1](#).

Завдання і заходи

[Завдання і заходи з виконання Програми](#) наведено в [додатку 2](#).

Очікувані результати, ефективність Програми

Виконання Програми дасть змогу реалізувати цілісну державну політику, спрямовану на підвищення екологічної, технічної та економічної ефективності у сфері водовідведення, забезпечить зменшення антропогенного навантаження на водні об'єкти, що сприятиме відновленню потенціалу водних ресурсів.

[Очікувані результати виконання Програми](#) наведено в [додатку 3](#).

Обсяги та джерела фінансування

Прогнозний обсяг фінансування Програми становить 500000 млн. гривень, у тому числі за рахунок коштів державного бюджету - 100000 млн. гривень, за рахунок коштів місцевих бюджетів - 150000 млн. гривень, за рахунок інших джерел - 250000 млн. гривень.

Фінансування заходів Програми за рахунок коштів державного бюджету здійснюється із урахуванням вимог бюджетного законодавства щодо підготовки та реалізації публічних інвестиційних проектів і виконання програм. Фінансування таких заходів на підприємствах комунальної форми власності здійснюється також за умови передбачення у відповідних місцевих бюджетах коштів для їх співфінансування.

Питання про фінансування Програми за рахунок коштів державного бюджету розглядається починаючи із другого бюджетного періоду після припинення або скасування воєнного стану в Україні, крім коштів, що залучаються в рамках програм допомоги ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ. Обсяг видатків, необхідних для виконання Програми, визначається щороку під час складання проектів державного та місцевих бюджетів із урахуванням їх можливостей.

Додаток 1
до Програми

ПАСПОРТ

Державної цільової екологічної програми технічної модернізації підприємств водовідведення та очищення стічних вод, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2034 року

Додаток 2
до Програми

ЗАВДАННЯ І ЗАХОДИ

з виконання Державної цільової екологічної програми технічної модернізації підприємств водовідведення та очищення стічних вод, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2034 року

Додаток 3
до Програми

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ

виконання Державної цільової екологічної програми технічної модернізації підприємств водовідведення та очищення стічних вод, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2034 року

Про затвердження Державної цільової екологічної програми технічної модернізації підприємств водовідведення та очищення стічних вод, що перебувають у державній або комунальній власності, на період до 2034 року

Розпорядження Кабінету Міністрів України; Програма, Паспорт, Заходи від 24.12.2025 № 1502-р

Прийняття від **24.12.2025**

Постійна адреса:

<https://zakon.rada.gov.ua/go/1502-2025-%D1%80>

Законодавство України
станом на 14.01.2026

чинний

1502-2025-r

- Сигнальний документ — [f551104n48.docx](#) від 08.01.26 17:55, 18 кб
 - Сигнальний документ — [f551104n49.docx](#) від 08.01.26 17:55, 40 кб
 - Сигнальний документ — [f551104n50.docx](#) від 08.01.26 17:55, 23 кб
-

Публікації документа

- Урядовий кур'єр від 03.01.2026 — № 3